

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDELU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :

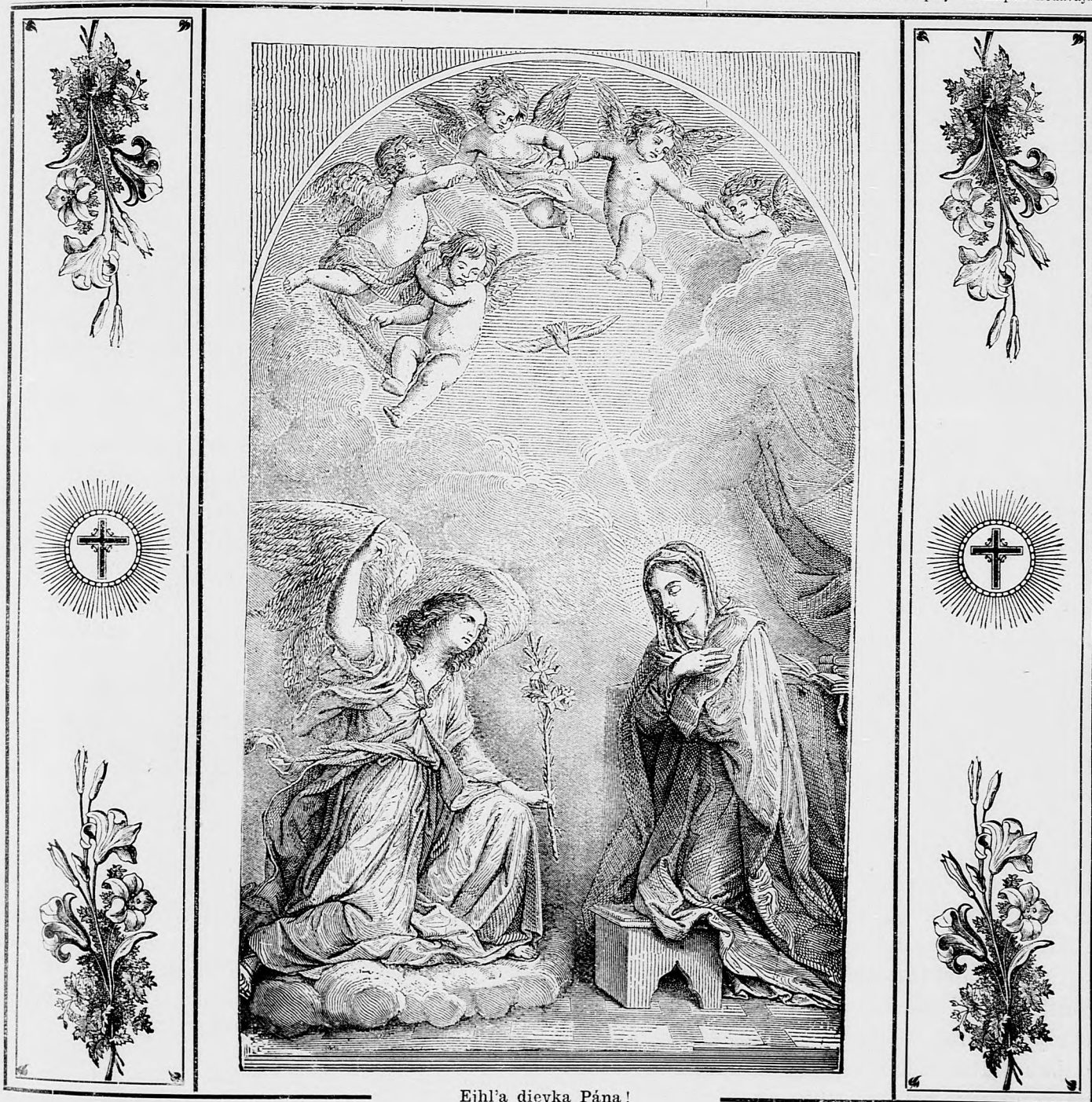
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

EDVARD SÁNDORFI.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, VIII. ker., József-körút 35.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin,
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Ejhl'a dievka Pána!

Prepiactvo.

Skoro sme chceli písať že bláznovstvo. Pýtate sa nás, že o čom to tak myslíme. Nuž hneď vám to rozpovieme, len dajte dobrý pozor.

Keď pred rokom Bánffy, bývalý ministerpredseda ku nesmiernej radosti veškerého obyvateľstva krajiny prepadol, utiahol sa on s niekoľko kalvinskými priateľmi svojimi od verejnosti. Ostali všetci nemými členami liberálnej strany a pritom úhlavnými nepriateľmi Széll-a. Myslel každý, že konečne vystúpi z liberálnej strany: statočný, rovného smýšľania muž totiž tak zvykol robiť, že nenatíska sa do spoločnosti takej, s ktorou súhlasí nemôže. Pán Bánffy ale a spoločníci jeho ináč robia. Oni radšej ostanú medzi liberálmi, aby svoje plány bez podozrenia mohli prevádzať; i myslia si, že také počínanie jejich sa srovnáva s vlasteneckou statočnosťou.

A jakéže sú tie jejich plány? O tých plánoch sa môžeme dozvedieť v najnovšom denníku Bánffyho: «Magyar szó» (maďarské slovo) menovanom. V tomto denníku strašno napádajú Széll-a, najviac preto, že neprenasleduje kňazstvo a vieru, a nerozširuje dostatočne reč maďarskú, a neprekáza pohyby národnosti.

Jesto jedno porekadlo o tom poslednom vtákovi, ktorý vraj vlastné hniezdo si nedobrotí — toto porekadlo je pravdivé. My hovoríme, že by sme nedržali za dobrého Maďara takeho, ktorý by za svoj rod sa hanbil, alebo svoju reč k vôli cudzej reči potupoval. Ale to, čo pajtáš Bánffy-ho v mene maďarského vlastenectva vystrájajú, musíme za prepiactvo držať. Z týchto pajtášov jeden: Olay, chce vytvoriť kat. kňazstvo zo snemu, aby žiaden biskup, žiaden kňaz nemohol byť zvolený za ablegáta. (Poznamenáme, že Olay je katolík, on je to, čo kňaza Lepsényiho ubil s palicou). Druhý z týchto pajtášov je Eötvös, (ten tiszta-eszlársky) žiada, aby sa všetky majetky kat. cirkve odobrali. Tretí Komjáthy (tiež katolík) žiada, aby sa skassirovaly všetky náboženské školy, aby sa mnísi a mníšky povyháňali. A viete prečo títo páni toto žiadajú? V mene maďarského vlastenectva! Dôvody jejich sú takéto: Cirkevné školy — vraj — nie sú úplne maďarské, preto dajme štátne, lebo tieto sú už maďarské a beznáboženské; kat. kňazstvo nie je dobrým Maďarom, lebo závisí od Rímu, mnísi a mníšky tiež

nie sú dobrí hazafíci, lebo mnohí z nich pochádzajú z cudzozemska.

My sme o tom presvedčení, že veľká väčšina kresťanských maďarských politikov nesúhlasí s týmito naukami spomenutých pajtášov; už aj preto nie, lebo nie každému zodpovie tá nestydatá surovosť, ktorá aj útle pohlavie, Bohu a dobročinnosti posvätené: totiž mníšky napáda. Veď okrem židov všetky kresťanské vierovyznania: či kalvíni, či evanjelíci vďačne posielajú svoje dietky do škôl mníšiek, a vôbec nepamätáme nikto, že by sa volakto na nevinné, svätého povolania a živoia osoby tak ohavno osopil, ako to pán pajtáš Komjáthy urobil sa nehanbil.

My takéto vlastenecké nauky pánov pajtášov menujeme prepiactvom, a síce veľmi nebezpečným prepiactvom práve pre takzvané sosilnenie štátnej ideí. Lebo prosím, jestli takéto nauky aj samým Maďarom musejú sa protivíť, čo máme potom hovoriť o národnostiach? Zdaliž tieto hotové budú k vôli takémuto hazafišágu zrieť sa svojich najútlejších praotcovských nábožných citov? Ba naproti, či nemáme základnú príčinu obávať sa toho, že takéto bezbožný hazafišág sa každému zhnusi?

Preto my očakávame od kresťanských politikov, aby v záujme vlasti samej, všetci sdrúžili sa tým cieľom, žeby takéto nebezpečné prepiactva na sneme uhorskom sa nehlásaly! Upozorňujeme na to vážne patričných, aby si to na ľahko nebrali; lebo to nikomu nesmie byť ľahostajné, že v mene maďarského vlastenectva robia sa pokusy ku zakoreneniu nedôvere v oči štátu uhorského medzi národnosťami!

Edvard Sándorfi.

POLITICKÉ CHÝRY.

Výhlady Iudovej strany. Noviny Bánffyho: «Magyar szó» s veľkým strachom ponosujú sa, že Iudová strana po celej krajine sa rozmahá. Odkiaľ sa o tom tieto noviny bánffycké dozvedeli? Odtiaľ zaiste, že Bánffy, ako bývalý ministerpredseda velice dobre zná, že v ktorých okresoch musel klamstvom, násilím a peniazmi najviac sa namáhať, aby vyvolenie Iudáka prekazil. Dľa tejto jeho vedomosti uvádzajú teraz jeho spomenuté noviny 47 okresov ako docela istých pre Iudovú stranu, a 26 takých, v ktorých výhra Iudákov je čo najviac pravdepodobná. My tu uvedieme len také okresy, ktoré aj nášmu obecn-

stvu sú dobre známe. Dľa tých bánffyckých novín teda tieto by mali byť naše okresy :

V stolici Nitrianskej vraj vo všetkých okresoch bude postavený ľudový kandidát, a zviaza v novozámočkom, frajšackom, skalickom, senickom, novomestskom, Vágvešskom, vrbovskom a žabokreckom okrese.

V Orave vraj oba okresy majú byť ľudákov ;

v Tekove : Zlaté Moravce a Kremnica ;

v Liptove : Ružomberok ;

v Prešporskej : Pezinok, Stupava, Senc, Svätý Ján ;
v Šáriši : Zborov ;

vo Spiši : Levoč, Lublov a Iglav ;

v Trenčianskej : Trenčín, Bánovce, Bytča, Čaca, Hlava, Varín, Povážska Bystrica a Žilina ;

v Turci : Stubňa ;

vo Zvolene : Brezno a Sliač.

My na toto len takto si povieme : nuž dobre nám tak ! Daj Bože, aby sa to proroctvo našich nepriateľov až do poslednej litery vyplnilo. Síce sme presvedčení, že ak len kolko-tolko spravodlivo budú pri budúcich voľbách s nami zakráčať, nuž veru naši statní ľudáci dobre a zavčasu postarajú sa, aby sme všade prerazili. Zvedaví sme ale najviac na našich veľactených pánoch židov, ako sa oni budú voči nám chovať. Či im to bláznivé kortošovanie na liberálov v roku 96-tom pomohlo, to nech si oni posúdia : my ich len priateľsky upozorňujeme, aby neopovažovali sa viac našich bratov kresťanských ani oplúvať a tľeť, ani podplácať a klamať. — A na tom majte páni židia dosť !

Voľba vyslanca. Na vyslanecký mandát v Lippe uprázdnený odumretím vyslanca Görgeyho dňa 23. t. m. previedla sa voľba. Proti drovi Bélovi Fülöpovi, kandidátovi liberálnej strany v posledný deň pred voľbou Rumuni kandidovali Severa Boku. Za vyslanca zvolený bol Fülöp 903 hlasmi proti 150 hlasom, ktoré obdržal Boku. Kandidovanie Boku zdá sa svedčiť o tom, že sa Rumuni chystajú vystúpiť z dosavádnej passivity.

9 stolic proti alkoholizmu. To strašné pustošenie pálenky, ktoré na vnivoč uvádza tolko kresťanských rodín, začína oči otvárať aj svedomitejším liberálom. Už aj títo pochopujú, že židovské krčmy a pálenka hrozia veľkým nebezpečenstvom celej krajine. — Najnovšie 9 stolic obrátilo sa na snemovňu vyslancov s prosbou, by vynesenie zákona zamedzilo sa šafárenie krémárov a šírenie sa pálenkárstva.

Prosby tieto sú pekné aj dobré, ale prevláda židov je ešte peknejšia aj lepšia, preto ani neveríme, že by sa u nás v Uhorsku proti židovským krčmám základne zakročilo. Vláda nemôže nič proti židom, ale obecnosť samá malo by stáť na tom, aby sa v každej obci založil spolok strizlivosti.

Odvážky voličov. Ako sme už raz spomenuli, stolice zväčša prívysoke platy ustálili za odvážky voličov pri voľbách. V tejto veci ministerpredseda znovu upravil na všetky právomocnosti (stolice) obežník, v ktorom vyzíva stolice, aby v smysle tohože obežníka znovu ustálili platy za odvážky. Budeme vidieť, či páni stoliční budú mať

trochu čistého svedomia, a ustália tieto platy už raz poriadno a svedomito.

Saskí ablegáti utvorili novú stránku s národným programom. V Uhorsku žije asi 600 tisíc Sas-ov, (nemecký kmen) ktorí majú svoje starodávne práva, a posielajú do snemu 11 vyslancov. Doteraz títo vyslanci boli vždy na liberálnej strane, teraz ale 9 z nich vystúpilo, a utvorili sami národnú saskú stránku.

Vojna v južnej Afrike. Roberts, hlavný vojvodca anglický ešte vždy trčí v Bloemfonteine. Bojí sa ísť ďalej, zakaiaľ úplne nepodriadi tých Búrov, ktorí na podmanenom už území bývajú. Preto ustavične rozposiela nazad menšie-väčšie posádky vojska, aby povstalcov nových utlačili. Lord Methuen tiež tak bol sa vybral, a chcel až po Mafeking — mesto skrz Búrov obľahnuté — sa dostať. Ale pri Lobatsi prišlo to na porážku, v ktorej ho Búri špatne vytrepali a mnoho vojakov zajali.

V Rakúsku úfaju si, že smierčia konferencia opäť zasedá a ďalej začína nadpriadať niť vyrovnania Čechov a Nemcov. Väčšina viedeňskych časopisov, medzi inými «Fremdenblatt», «Reichswehr», «Neue Freie Presse», «Neues Wiener Tagblatt», «Vaterland», «Extrablatt», prechovávajú nádej, že konferencia otupí ostrie protiv medzi Čechmi a Nemcami a že sa na poradách docielia prajné výsledky.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemovňa vyslancov.

O pojednávaniach v snemovni podáme len krátky nákres, ohľad berúc len na významnejšie body. — Pri rozpočte ministerstva výučby minister Wlašič nebol prítomný (je chorý), na miesto neho sekretár jeho Zsilinszky odpovedal rečníkom. K otázke výučby prehovoril ľudák Páder a zazlieval vláde, že dovoli školské deti do divadiel vodiť. (Nuž veru pešťianske divadlá sú niekedy strašno nehanebné!) Major, tiež ľudák zase žiadal aby sa lepšie bedlilo na zdravotnícke záujmy školskej mládeže. Komjáthy (neodvisliak) trápil sa zase pre rumunské gymnásium v Brašove, ktoré pomoc dostáva od vlády Rumánie. Pri rozpočte ministerstva pravosúdia zaznačené boli slová Kálmána ľudáka, ktorý dokazoval zo zprávy Egána, že jak strašné užernictvá páchajú sa nielen na okoli Russincov, ale vôbec aj po stranách celého Horňouhorska. Potom napádal ostro Komjáthy-ho za to, že nestydil sa tento gavalier nevinné mníšky verejne ako nevlastenky označiť. Komjáthy sa tiež ostro bránil ; nuž povstala z toho nepekná zvada. Nám len to je ľúto, že sa nenašiel medzi liberálmi ani jeden, ktorý by bol za povinnosť si pokladal povstať na obranu osôb po celom svete vážnych. Keby to bolo o herečkách židovských vyskakujúcich v divadlách reč, nuž to by bolo čo iné. V tomto páde hovorili by až priveľa ; lebo ináč veľpánstvo židov by sa ráčilo nahnevať a pomstíť.

Válka-vojna anglicko-búrska.

O válke-vojne, anglicko-búrskej píšu všetky celého sveta noviny, píšu o nej i naše noviny «Kreštan». Nepíšu však všetky jednako. Jedny píšu na stránku Angličanov, iné zase na stránku Búrov. Na stránku Angličanov sú všetky noviny židovské, zednárske, liberálno-tatárske, socialno-demokratické, neverecké, neznabožské. Ale na stránku Búrov sú všetky noviny opravdu kresťanské. Na strane Angličanov sú všetci celého sveta židia, zednári, liberálni tatári, socialisti, komunisti, nihilisti, anarchisti, nevercovia, neznabohovia, všetci lumpi, všetka háveď, perepuť, sberba satanášova. Na strane Búrov všetci poctiví, statoční kresťanskí ľudia. Čo je toho príčina, že sú jedni na stranu Angličanov, iní zase na stranu Búrov? Príčina je táto: Angličania vedú válku na najvyšš nespravedlivú, vedú túto válku pre lakotných, vydridušských židov. Lakotní vydridušskí židia sú tí, ktorí Angličanov do tejto války proti nevinným, spravedlivým, svoju samostatnosť, svoju svobodu, svoju vlasť hájiacim Búrom povstali, donútili. Nikdy by sa nebola táto — na najvyšš nespravedlivá válka strhla, keby neboli lakotní, vydridušskí židia. Ponevác tedy táto na najvyšš nespravedlivá válka so strany anglickej vedie sa pre židov a za židov, tedy všetci žoldnieri, pacholci, otroci židovskí, totižto všetci celého sveta zednári, liberálni tatári, socialisti, komunisti, nihilisti, anarchisti, neznabohovia, nevercovia, všetka lumpácka háveď, všetka táto sberba satanášova je na stránke Angličanov, vlastne na stránke tých lakotných, vydridušských židov. Na stránke ale Búrov je a musí byť každý opravdový kresťan, každý poctivý, statočný človek, v ktorého srdci ešte i len iskrička kresťanskosti a ľudskosti tlie.

Z tohoto môžeme posúdiť a vedieť, čo sú to za ľudia, trebárs by boli i mocnárovia, panovníci, kniežata, vládaria sveta, ktorí sa z toho tešia, radujú, keď Angličania — títo žoldnieri, pacholci, otroci židovskí — nad nevinnými kresťanskými Búrmí víťazia, ich k vôli židom, pre židov a za židov mordujú, vraždia, nevinnú kresťanskú krv vylievajú.

Keď 27. febr. 50 tisíc anglického vojska nad 3 tisícami chrabrého búrskeho vojska, — ktoré sa vedelo za 11 dní proti toľkej sile predsa brániť a udržať — zvíťazili, jako by to ozaj bolo dajaké heroické víťazstvo, keď sa 50-ti na troch vrhnú a ich premôžu, tu židáci a všetci jejich žoldnieri, pacholci, otroci, zednári, et tutti quanti compagni plesali, tešili, radovali sa, div že z kože nevyškočili, i sám nemecký cisár Vilhelm II. nad tým sa radoval, a gratulačný telegramm anglickej kráľovnej zaslal. Nad touto gratuláciou cisára nemeckého Vilhelma II. i «Herkó-Páter» v čísle 10. strana 4. sa pozastavil, a diví sa nad tým a praví: «že by sa veru za to Vilhelm mal hanbiť, stydiť, keď na mesto toho, aby svojim spolurodákom Búrom na pomoc pospiechal, ešte gratuluje jejich nepriateľom, že nad nimi také pidimužické víťazstvo vydobili.» Ale môj milý «Herkó-Páter»! Nezastavuj sa nad tým, veď myslím, že vieš, že nemecký cisár Vilhelm II.

je tiež zednár, a aký zednár! je protektor všetkých nemeckých zednárov, a vieš, že každý zednár je žoldnier, pacholok, otrok židovský. Mnohí sa tiež tomu čudujú, že sa žiaden z kresťanských panovníkov, ani ten ruský cár za Búrov nezaujíma, ich nezastáva a nebráni. Avšak neni sa tomu čo diviť, lebo sa žida všetci boja, vlastne boja sa všetci panovníci židovského zlatého telata, pred týmto telatom majú všetci veľký rešpekt; toto židovské zlaté teľa je mocnejšie nežli všetky jakokoľvek vyzbrojené armády; za našich časov len tá armáda víťazí, na jejž strane je židovské zlaté teľa. Toto teľa je teraz pánom sveta, áno ono je terajšiemu židovsko-zednárskému, liberálno-tatárskému, nevereckému, neznabožskému svetu bohom, tomuto bohovi sa za našich časov všetka židovsko-zednárska, liberálno-tatárska, neverecká, neznabožská, lumpácka luza, háveď, sberba satanášova klania. Z bázne pred týmto bohom, židovským to zlatým telatom žiaden z kresťanských panovníkov neopováži sa kresťanského búrskeho národa zaujať, zastaf, proti lakotným vydriduchom židovským brániť. Tak tedy neboráci Búri zanechaní sú sami na seba. — Avšak žije ešte praveký, všemohúci, spravedlivý Boh na nebi, ktorý svojich verných nikdy neopúšťa, i myslím, že jestli sa to Jeho svätej vôli ľúbiť bude, ani Búrov neopustí, ale im pomôže, a bez pomsty a prísneho trestu nenechá tých, ktorí túto nespravedlivú krvavú válku zapríčinili, a ani tých, ktorí by mohli, ale nechcú Búrom na pomoci byť, lebo sa boja, aby si toho boha, to židovské zlaté teľa nerozhnevali, proti sebe nepopúdili. Tedy to zlaté teľa židovské je tak mocné, tak strašné, že sa ho i tí najmocnejší sveta panovníci boja!

Že však židáci sú príčinou terajšej anglicko-búrskej války, o tom neni žiadnej pochybnosti. Slyšme: List — noviny — «Deutsche Tageszeitung» priniesol o tom nasledujúcu zaujímavú zprávu: «Následník anglického trónu princ valeský má ohromné dlhy. Tým sa stal dôverným priateľom Rotschilda londínského a všetkých židovských millionárov v Lombard-Streetu. Bankári predĺžili princovi valeskému termín k zaplateniu, jestli sa anglická vláda postará o to, aby zlatníctvo zlatodolov zlatých baňí afrických prišlo do rúk londínských bursianerov. Odtiaľ je pôvod války anglicko-búrskej. Princ valeský je náruživým hráčom, odtiaľ sú jeho ohromné dlhy».

Z toho tedy vidíme, kto je príčina války anglicko-búrskej.

Židáci a jejich žoldnieri, princ valeský, ktorý je veľmajster zednársky a protektor všetkých zednárov anglických. Tedy k vôli lakotným vydridušským židákam a princa valeského vedie sa táto tak krvavá vojna anglo-búrska, k vôli lakotným vydridušským židákam mordujú, vraždia, zabíjajú sa kresťania. K vôli lakotným vydridušským židákam zmáča sa zem transvalská krvou kresťanskou. K vôli lakotným vydridušským židákam oplakávajú tisíce a tisíce manželky svojich v tej válke usmrtených manželov, rodičia svojich synov, dievky syroti svojich zabitých otcov, bratia, sestry svojich povraždených bratov, príbuzní, pokrevní svojich pokrevencov,

priatelia svojich priateľov, a lakotný, vydridušký žid sa teší a raduje z toho, keď sa kresťania jako psi medzi sebou hryzú, žerú, vraždia, mordujú, zabijajú, jako jeden rabin praví: «Wenn sich die Hunde einander beissen, das Schäflein ist in Ruhe. Die Hunde sind Christen, das Schäflein ist Israel.» (Viď Polemik und Menschenopfer v. Dr. Augustin Rohling. Paderborn 1883. p. 110.), to jest, «Keď sa psi vospolok hryzú, žerú, ovečka je vtedy na pokoji. Psi sú kresťania, ovečka je Israel — žid.» — A žoldnieri, pacholei, otroci židovskí, totižto zednári, liberálni tatári, socialisti, komunisti, nihilisti, anarchisti a všetci neznajbohovia, nevercovia sa tiež so židákmi tešia a radujú, z tejto krvavej vraždy kresťanov. Tí ale, ktorých by bolo svätou povinnosťou tieto krvavé vraždy kresťanov zamedziť a zastaviť, a tých, ktorí tieto krvavé vraždy zapríčiňujú, ztrestať; mlčia, čušia jako psi nemí, ktorí nevedia štekať, lebo sa boja toho židovského zlatého teľata, majú veľiký rešpekt pred ním; ba čo viacej, aby sa tomu židovskému zlatému teľatu zalúbili, jeho priazeň si získali, ku tým krvavým vraždiam ešte gratulujú. Takáto gratulácia je zaiste toho najväčšieho opovrzenia a zatracenia hodná; od takýchto gratulantov musí sa zaiste každý, v jehož srdci, ešte i len iskrička, nepovedám kresťanskosti, ale i len ľudskosti tleje, s tou najväčšou ošklivosťou odvrátiť. A takýchto opovrzenia hodných hnusníkov i u nás v tomto našom sožidovstvom, sozedenárštelom orságu je dosť a dosť, takí sú všetci zednári, liberálni tatári et tutti quanti jejich compagni, ktorí s nimi za jeden remeň fahajú, žoldnieri, pacholei, otroci židovskí.

O tom však, že židáci vyvolali a udržuujú válku anglicko-búrsku, menom katolíckych poslancov Irska promluvil i M. Healy v anglickom parlamente v debate o odpovedi na trónnú reč. Pravil: «Všetek krik, že anglický patriotismus núti Angliu do války, jest protivným pokrytectvom. Válka sa vedie a ľud na ňu platí len za tým účelom, aby si židia mohli postaviť ešte viac palácov v parku Lane. Židovské najväčšie obchodné firmy v Hyde-parku majú svoje paláce, najväčšie domy londínske náležia židom. Židom sa jedná o zlaté doly-bane-transvalské a preto dnes Anglia nekrváca z lásky k vlasti, ale z lakotnosti židov.» M. Healy zaiste že uhodil na úplnú pravdu, ktorú celý svet vidí, len že židom zapredaní vladcovia Anglie to vidieť — nesmejú. A vidieť to nesmejú ani inde židákovi zapredaní vladcovia. Nesmejú to vidieť ani židovskí žoldnieri, pacholei, otroci, totižto zednári, liberálni tatári a jejich tutti quanti compagni, všelijaká to lumpač, luza, háved, sberba satanášova, jakkej i u nás je dosť a dosť, quantum satis, infinitus numerus, ktorí okolo zlatého teľata so židákmi tancujú, pred ním na kolená padajú a jemu čo bohovi sa klaňajú.

Toto o anglicko-búrskej válke v «Kresťanovi» uverejníť za dobré, prospešné a užitočné som uznal. Myslím, že sa tým et. čitateľom «Kresťana» zavďačím a oni mi za to budú povďační, lebo sa o anglicko-búrskej válke takejto pravdy v žiadnych iných novinách nedočítajú.

Ondrej Rojko, vyslúžilý farár.

Upozornenie.

Dľa §. 145 nového zákona z roku 1899. čl. XV. ústrednie stoličné výbori povinní sú v prvé dni mesiaca marca poriadky porobiť, aby popisujúce vyslanstvá práce svoje započat, poľažne aby práce najneskôr do 15. apríla skončiť mohli.

V smysle tohoto teda ústrednie stoličné výbori práve *v tieto dni vysielajú popisujúce vyslanstvá*. Popisujúce vyslanstvá ale povinné sú do 15-ho apríla práce svoje dohotoviť.

Upozorňujeme našich prajníkov, aby s bedlivou pozornosťou sprevádzali účinkovanie popisujúcich komisií. Menovite na to nech dajú pozor, zdáľž čas účinkovania komisií pravidelne *verejnosti oznámený bol*. Nech pozorujú ďalej aj na zákonite v januári ustálený *cenz* (daňový kľúč). Lebo každý, kto pod akýmkoľvek menom pozemkovej dane tolko platí, ako zákonný cenz určí, — bez ohľadu na rozsiahlosť a jakosť jeho majetku — má právo volebné. Teda jedno je, či od vinohradu, či od pasienku, či od iného majetku platí daň pozemkovú, jestli jeho daň sa cenzu vyrovná, nesmie sa taký práva volebného pozbaviť.

Upozorňujeme et. voličov, aby s daňovou knižočkou hlásili sa pred popisujúcou komisiou. *Toto je najľahší spôsob ubezpečiť si právo volebné*, lebo jaknáhle dokázano je z knižočky daňovej, že daň pozemková sa ustálenému cenzu vyrovná, popisujúca komisia patričného hneď zapíše do lajstra voličov. Neskoršie len písomne a pripojením listin (dokumentov) možno právo volebné — ktoré volakomu nepravidelne odobrali — vyhľadávať, kdežto teraz aj osobné hlásenie sa dochodí cieľa.

Ústredná kraj. kancellária strany ľudovej
v Budapešti, VIII., József-körút 35.

Soznam milodarov na kostol P. Marie na H. Levočskej.

Podáva: *Ján Straka.*

Z Hradišta: Lukáč Wrehovszky 80 hal., Martin Vulga 1 kor., Jozef Krstenik 1 kor., Maria Haraj 1 kor., A. Fabry 80 hal.; z Chinoran: Gašpar Hatala 2 kor., Magdalena Puchovsky 1 kor., Katerina Košík 40 hal., Maria Bezak 1 kor., Anna Hatala 60 hal., Magdalena Chrenko 40 hal., Maria Puchovsky 60 hal.; zo Štefoltova: Michal Oslanec 2 kor.; z Bahoňa: Vilhelmina Kučík 2 kor.; z Baczuch: Helena Cibula 2 kor., Zuzanna Baroš 1 kor., Anna Kadlovič 1 kor., Anna Cibula 40 hal., z Pohorelej: Anna Lojda 2 kor., Ester Orolim 1 korunu.

BESEDNICA.

K puške.

Puška milá, puška drahá,
ej, nerobže hrubé výtky,
že sa mi lieň dlho fahá,
že zavrham prameň blaha —
ej, netropže hurt, výčitky,
že mi obor lovu bridký.

Chodil bych ja, blúdil pilne
s tebou kráska pyšno, hrdo,
kebych dúfal pevne, silne,
že mi srnka, zajko prífne,
že si rypnem ostro, tvrdo,
až tak zhučí hora, brdo.

Klusal bych ja, trielil stále
temným lesom, grúňa lúkou;
nevšimal bych tiaže, diale,
ani srieňa, ani pále,
kebych vedel, z jedlí, bukov
drapnem korisť svižnou rukou.

Ale takto škoda námah,
márne hájom, prfou isti,
keď na postaf, na drn, na mach
neprilákam, nezdurkám, ach!
kúska zveri, tak som istý . . .
Škoda brdnúť v šmáni, listí.

Potom však vieš, starka lúba,
niet blafúňa, na piad psiny.
Hektor, Néro ma nefúbia
a Lindička, farská chlúba,
nesmie s cudzím stvárať činy.
Tak to, keď psom gazdom iný.

Aj druhé je, či nie? povedz!
Hanba to pre strelca — chlapa!
Tvoj panáček taký lovec,
— rdi, nerdí sa, divná to vec! —
zurk, švist slúcha, šišky lapá,
príde niečo? trafi capa.

Tak vidíš ja, keďže nieto
ni žehnatby, ni mak šťastia,
nepaprč sa, nevrč preto,
že zmrhávam zimu, leto;
že nehľadám pôžit, slasť ja
v klesti lazúr, v húšti chrastia.

Nech sa iní držia vraždy,
nech si plnia vášeň, túhu;
nech sa znalci táru v raždí:
ja vyhýbam honbe navždy,
nehcem šparčať v pňoví, kruhu,
ja si nechám umku púhu.

Nuž nehundri, družka drahá,
nelej lávu svady prudkú!
Spľasla palby vzácnoš, váha,
nežiadam viac davku blaha
za špendlíček, za parútku . . .
Nuž nefrfri, čuš tam v kútku!

Dlhomír Poľskij.

Náboženské udalosti «Zaoska» pri výlete do bielických kúpeľov,

a pri návšteve topolčianskej blahos. Panny Marie.

Radil som sa všeliakých «feldčierov» čo brady holia,
uby trhajú a ban-ty stavajú ľuďom medzi lopatkami na
chrbátoch, že bych nejakú poľahobu našiel mojemu su-
sedovi kamarátovi. Jeden mi povedal, že súdus môj má
veru pánsku nemoc «paralysu progressivnú.» — Myslel
sem si: no Hospodinu z vysosti! veď môj súdus nikdá
nepredával obraze, ani liferantom «cugross» nebol, že
by sa ho bola môhla táto pánska nemoc chytiť. Druhý
mi radil, abych mu dal na nohe žilu seknúť, lebo vraj
má jakéhosi «išchiása» — no u nás len koňom sekajú
žilú na nohe, to by sa mne môj súdus zle poďakoval,
alebo abych mu dal banky stavať na chrbát a na stehná.
Na čo mi on odvetil, že on neni baba, ktorá sebe dáva
banky stavať; lebo vraj on čítal v lekárskych knihách,
že človekovi treba krv šanovať, lebo v nej je život, a nie
zjeho krv odebierať, ako to tomu Jankovi Črečanovi akýs
zlý človek urobil, keď mu krky podrezal.

Jeden zelinkár turčianský mu radil premenu povetria,
abych ho odprevadil nie síce do Egypta alebo do Abbasie,
ani do San-Remo, lebo vraj vieme, že k tomu nemáte
do pudilára súci «fuvardij» — aký budú dávať ablegáti —
ale vyberte sa na Záhorie do bielických kúpeľov.

Cesta nás viedla na Frašták do Nitri, vo Fraštáku
sme pili opravdove z tvrdých zelených hrozien takzvaných
«kozých ceckov» «uďančak» kyslé víno. Jeden nemecký
cestovateľ nazval toto víno «draj menner vajn», lebo vraj
keď ho chceš piť, traja chlapi fa musia držať, aby si sa
na múr nedriapal od kyslosti tohoto nie nebeského ná-
poja-nektára, ale od tohoto fraštackého kozoceckového
vína. Myslel som sebe, že takéto víno sotva pijú páni
františkáni fraštackí a pán farár, lebo voľakedy na sv.
porcinkuli som ja tam veru dobrý pohárik vína dostal,
nech ich Boh živí a požehná.

Tu sme sa stretli s jedným mladým pánom, meno
mu neviem vyzieral ale ako kaplán, lebo nemal fúzy ani
srst na brade ani škutiny na liciach, a veď aj iní ľudia
chodia bez fúzov a bez srsti, nie len kapláni, to konečne
ku veci nepatrí či má kto «rozhár» pod nosom alebo

štetiny na lícoch, alebo chlpatú škraňu. Z reči toho mladého pána som vyrozumel, že nesie do Nitri akémusi pánu «Redaktorovi» jeden sklený «ballon» borovičky a hodný balík «ruského čaju», aký čaj naši drotári do presentu nosievajú nielen pánu služnému a notárovi, ale aj pánom veľkomožným prepoštom, abbasom a dekanom. My roľníci a gazdovia kupujeme taký čaj od turčianskych hauzírov, ktorý čaj v Rusku v kaviarniach už dva-try rázy vyvarili. Na ceste medzi Fraštákom a Nitrou sa nám nič zlého neprihodilo, lebo «krvavé šenky» už nejestvujú, a pretože sklenný «demijon» s borovičkou som ja držal aby sa neprehodil, z úcty naproti tomu «Redaktorovi», tak sa mi ani zlomiť nemôhol.

V Nitre na železnici už čakal pán Redaktor na ten borovičkový ballon a na čaj, sám to odebrel. Pán Redaktor prostrednej výšky muž s plnou okruhlou dosť sadla nabratou tvárou a úzkyma očiami mi celkom tak prichodil ako chinsky vonkajších záležitostí hlavný minister: «čungli-Yamen» menom: Zien-Fu, ktorého som pred istým časom v Berlíne videl, len že chvosta nemal na hlave ten pán Redaktor, ani safirovi gombík, ani tri pávové pierka za širákom. — Bárs som ja ten ballon s borovičkou na ceste držal, žiaden ma s ňou neponuknúť, vďačnosť nečakaj od sveta tým menej od Redaktora, lebo vo svojom telefone tebe toľko naodkazuje všeličoho, že to až človeka mrzí, ku pr. takto: prosím vás neposielajte mi také verše, veď to je do zúfania také básnictvo! tu zase: nepíšte také osobné vaše skusenosti do «Tárce» o láske, o randevu, o všeliakých Juliškách, čo ste vy alebo oni vás oklamali! atď. Keď ale pošleš ballon borovičky a bezové thé na potenie, to fa celý personál a ešte aj «vsadzač» vychvália tak, že sám o tom pochybuješ.

Práve bola oktáva sv. Jána nepomuckého, a preto sme aj videli mužov z rozličných stavov pred obrazom sv. Jána klobúky z hlavy dolu skladať, aby tomuto svätému mučedníkovi takto úctu preukázali. Jedine katolicizmus učí čo sa má ctíť na človekovi ako to najväčšie! totižto vernosť a zmužilosť v službe Božej, a katolicizmus aj to učí: túto úctou akej aj smelo verejne vyznávať bez všetkého obávania pred posmeškami osvietených a svetom pochabosti podšitých chytrákov.

V Nitre s veľkou ťažkosťou vysadla do vagóna jedna nemierno tučná a s ľudským sadlom náležite vytapacirovaná dáma, keď bych nebol už videl jazveca, isto bych bol túto sadlavú hromadu ženskú za jazveca držal. Práve proti mne si sadla snád v tom márnom povedomí, že nad mieru veľká jej krása koncentriovaná v hojnosti jej sadla, mňa bude zaujímať, preto aj tak divnou slávnosťou svoje slzavé ako «Lia» oči obracala. Podľa jej boku zaujal miesto aj jej psík kudlatý menom «Ami», na krku stušku hodbavnu s «manžetom.» Tento starostlivo vyčesaný psík zdal sa byť jej prijatím synáčkom, lebo veru ani matka nesprevádza s takou útlosťou, starosťou, a maznavou láskou, a s takým kultusom svoje dieťa, ako táto dáma svojeho Ami-ho, toľko ho uhládkala, boškávala, len som čakal, kedy mu bude štekať.

(Pokračovanie nasl.)

CHÝRNIK.

Sobáš arcikňažny Štefanie. Vo štvrtok dňa 22-ho marca predpoludním o 11. hodine prisahala arcikňažna Štefania vernosť svojmu manželovi grófovi Elemérovi Lónyaymu de Nagy-Lónya et Vásáros-Námény v kaplnke kaštieľa nešťastného mexikánskeho cisára Maximiliána, v krásnom Miramare na brehu Adriatického mora neďaleko Triestu. — Gróf Elemér Lónyay v deň sobášu o pol 11. hodine doviezol sa na hintove so svojim bratom Gabrielom z Triestu do miramarského kaštieľa, na jehož šfažni viala veľiká čierno-žltá zástava na znak toho, že v kaštieľi býva člen panujúcej rodiny. Grófov v kaštieľi prijal hlavný dvormajster arcikňažny Štefanie, gróf Choloniewski a o chvíľu neskôr prišla zo svojich komnat aj arcikňažna v utešenom svatobnom rúchu. — Arcikňažnu sprevádzaly dvorné dámy grófká Pálffyčka a grófká Széchenyčka, jako i jej hlavná dvormajsterka grófká Goudrecourt. Tým sa skončil sobáš, v tom okamihu prestala byť arcikňažnou a s tým i členom panujúcej rodiny, stala sa grófkou Lónyayčkou, a mladá nevesta s radostným výrazom na tvári opustila na ramene svojho manžela kaplnku.

Veľký požiar zúrila v Alsó-Szöllösi (nitrianská stol.) dňa 18-ho marca po poludní, ktorý veľkým výchorom rozničený za krátky čas 36 domov s mnohými gazdovskými budovami na popol obrátil. Ubohý ľud slzavými očiami hľadí do desnej budúcnosti.

Zamrznuť. Dňa 8-ho marca jeden finance menom Štefan Kovalcsik pri spišských Vlachoch zamrznuť.

Oheň. V spišskom Hruššove dňa 12. marca 3 domy a 2 stodoly zhoreli.

Nešťastie. Istý Jozef Pudleiner dňa 12. marca do Levoče drevo viezol a pre nepozornosť svoju pod kolesá prišiel. Na toľko ho pokaličilo, že i hneď zomrel.

Samovražda. Dňa 19-ho marca sa v spišskej Holló-Lomnici jeden gazda menom Vavrek zastrelil.

Nešťastie pri Pakši. Pri Pakši (želez. stol.) na Dunaji udalo sa v tieto dni veľiké nešťastie. Z Kaloče 25 jarmočnikov došlo ku prievozu pri Pakši a chceli preísť na druhý breh Dunaja. Arendátor kompy, pretože panoval veľiký výchor, nechcel ich previezť. Jarmočníci ale dotiaľ nahovárali prievozníka, až tento privolil. Kompa sa pohla, ale sotva dostala sa v stred rieky, výchor kompu prevrhnuť a všetkých päťadvadsať jarmočnikov padlo do rieky. Ratovať ich nebolo možno a tak všetci zahynuli v rozbúrených vlnách Dunaja. Jediný prievozník stačil sa ratovať vyplávaním na breh.

Hojné požehnanie. Manželka Jána Blaško, roľníka v Turnej pri Trenčíne porodila tieto dni troch zdravých chlapečov. Matka a deti cítia sa dobre a zdravo.

Púť do Rímu. Z príležitosti 900-ročnej pamiatky založenie rim.-katolíckej cirkve v Uhorsku pod vedením knieža-primaša kardinála Vaszaryho a biskupského sboru sriadený prôvod dňa 24. apríla ráno o 8. hodine 32 min. pohne sa z Budapešti, z budínskeho nádražia južnej železničnej spoločnosti. Pútnici obídu more a len po železnici cestujú do Rímu. Pobyt v Ríme určený je na päť dní. čo i cestu rátając, jednu osobu bude stať na I. triede 260, II. triede 192 a III. triede 120 korún. Kto sa za desať dní chce pobaviť v Ríme, ten platí v I. triede 340, II. 252 a na III. triede 140 korún. Všetky záležitosti púte vedie a obstaráva jedon biskupským sborom poverený a splnomocnený výbor v Budapešti, jehož adresa je: Magyar katolikusok római zarándoklatát vezető bizottság. Budapest, I. ker. Krisztinavárosi plebánia. Kto sa chce zúčastniť na púte, tu sa má hlásiť do 10. apríla a tu dostať i potrebný vývod.

Vojenského lekára sožrali psi. V obci Choler (Francúzsko) žil od niekoľko rokov vrchný štábný lekár na odpočinku, Pavel Grognot v osamelom zátiší a pre záľubu choval si niekoľko psov. Grognot nebol ešte veľmi starý, ale z vojenskej služby musel vystúpiť, lebo jeho prílišná náklonnosť k pitiu pôsobila pohoršenie. Lekár mimo toho bol muž drsnej, brutálnej povahy, a jako sa hovorí, prvú svoju manželku na smrť utrúpil, druhá jeho manželka ale musela od neho ujsť. Od tej doby, čo ho druhá jeho žena opustila, spustnul Grognot ešte viac. Od Nového roku nevideli ho susedia vyjsť z domu, keď konečne vec táto stala sa podozrivou, vylámali susedia dvere. Užasli hrúzou nad pohľadom, ktorý sa im naskytol. Na zemi ležala mrtvola lekára v položnilom stave a psi sa rvali o jeho hnáty, ktoré zúrivo ohrýzali. Len tým, že psom bolo čerstvé mäso hodené, dali sa odstrániť od mrtvolý svojho pána.

Raj pre slúžky bude bez odporu v Novom Južnom Walesi. Toho dôkladom je ustanovenie, ktoré navrhol tamojší zákonodarný sbor. Ustanovenie toto, ktoré zaisť všetky europké paničky uvedie v ustrnutie, nariaďuje, že žiadne dievča niže 14 rokov nesmie vstúpiť do služby, ďalej že žiadna slúžka nemôže byť nútená dlhšie jako 8 hodín denne pracovať. Pri rozličných príležitostiach ku pr. pri slávnostiach domácich smie domová pani výnimečne žiadať od slúžky 12 hodinovú prácu, ale takéto prípady nesmia sa opakovať viacráf než tri razy do roka a nesmia nasledovať dva dni jedon za druhým. V tomto smysle je teda postarané čo najlepšie aby slúžka nebola prácou preťahovaná. Ale z druhej strany vyhovuje zákon v Novom Južnom Walesi aj požiadavkám zamestnávateľov tým, že podriaďuje legislatívnou právo-

mocou každý priestupok a povinnosti vo službe, jako aj zanedbávanie príkazov zamestnávateľa kládie na roveň priestupkom protizákonným.

Kapitána a mužstvo lode zjedli ľudožrúti. Z Novej Quinei oznamujú, že celá posádka lodi «Nukumana» pozostávajúca z kapitána, kormidelnika a 15 námorníkov bola od divochov prepadnutá, pobitá a zjedená. Loď bola anglická a prináležala bratom Forsaythom v Novej Britanii. Kapitán chtiac s domorodcami, ktorých ešte dobre neznal, prísť do obchodných stykov, zakotvil loď pri jednom z tak zvaných admirálskych ostrovov. Z počiatku zdalo sa, že divosi sú ochotní uzavreť s kapitánom obchodné styky, ale jednoho dňa, keď na palube vážil tovar, ľudožrúti ho od zadku napadli a sekerou zrazili. Ten istý osud potkal i kormidelnika a skoro všetkých námorníkov až na troch, ktorí ukryjúc sa do plachief, zmizli očiam divochov. S hrúzou pozorovali títo plavei nevyslovné hnusné divadlo, jako ľudožrúti nakládli na brehu ohňa, rozsekané mrtvolý položili na oheň, upiekli a hltave pojedli. Zachránení matrózi boli aj sami vo veľkom nebezpečí, lebo divosi sa strojili loď podpáliť. Ale v poslednú minutu priplula ku ostrovom iná anglická loď a na smrť zdesených matrózov zachránila.

Tragedia jednej rodiny. Tri dcéry nešťastného kupca Dominika Langa, ktorý sa vo Viedni so svojimi štyrmi dcérami otrávil ciankálím, podarilo sa ratovať životu. Všetky tri, dľa mena Elisa, Vilma a Fanna Langová sú už natoľko zotavené že onedlho môžu opustiť nemocnicu. Nešťastného otca a jeho najstaršiu dcéru Karolínu 22. t. m. pochovali za velikej účasti obecnstva. Lang všetko do hromady bol dlžen na 8000 zlatých a jeho priatelia a známi hovoria, že keby sa bol nešťastný kupec sďoveril, bez všetkých ťažkostí bol by dostal takú požičku, ktorou by si bol mohol svoje neblahé hmotné pomery sriadiť.

Zázračná moc elektriky. Nasledujúce osvedčenie máme po ruke: Pánu Albertovi Müller! Moja dcéra, ktorá na padúcu nemoc vysoko postúpenú trpela a na vzdor všetkým lekárskum prostriedkom od tejto strašnej nemoci oslobodiť sa nemohla, poďakuje svoje vylečenie sa jedine len vášmu dvojnásobnému elektro-magnetickému krížu Nr. 86.967, po upotrebení ktorého na vidom očí svoje predošlé sily nazpät obsiahla. S výrazom najhlbšej povďaky značím sa s úctou S. Graf, v Battyánfalve. Preto môže sa dvojnásobný elektro-magnetický kríž Nr. 86.968, ktorý u Alberta Müllera, 5. okres, Kálmán-úlica 19/D je dostať — všetkým tým odporúčať, ktorí na padúcu nemoc, lámku, lúpanie, záduch, hučanie uší, ďalej na všeobecnú slabosť trpia.

Jako najlacnejší a dôvery najhodnejší **PRAMENĚ PRE ZAKÚPENIE SEMIAČKA** odporúčame
EDVARDA MAUTHNER-a kupecký obchod semiačka c. a kr. dv. dodavateľa v Budapešti VI., Andrassy-ut 23.

Mali rybáři.

DOPISY.

Zvolen.

Dôstojný Pán Redaktor!

Radosťou zaševalilo srdce slovenského obecnstva, keď rozniešol sa chýr, že v meste utvorilo sa slovenské divadelné družstvo. Vskutku to taká udalosť, že musí na seba vziať pozornosť každého, veď dobre vieme, že obecnstvu našich zhumplovaných miest málo kedy sa nafačí príležitosť zažiť niečo veľkolepejšieho, byť účastníkmi skutočného umeleckého pôžitku. A predsa nemožno odtažiť to faktum (skutočnosť), že slovenské obecnstvo má nároky i na niečo vyššie, čo šľachtí dušu a jemní mravy. Dôkaz tohoto vidíme v tom, že vzdor tomu všeliakému príkoriu, vzdor tisícim prekážkam, ktoré v cestu kladú každému slovenskému podujatiu, slovenské mestá a mestečká s usilím zariadzujú zábavno-poučné večierky. Divno by padlo čítať človeku svobodnejšieho štátu, nežli je naše sozidovstelé Uhorsko, kde na každom kroku pešá žid-hazafik, že prekážky sa kladú v cestu snahám vzdelanostným. A predsa je tak. Pravda len snahám, ktoré smerujú mravne a hmotne dvíhať náš ubiedený slovenský ľud. Vláda, ktorá nás iba za daňujúcich otrokov považuje, dáva nám iba svobodu daň pod tisícimi menami platiť, ale inšie okrem toho nič. Že to ale tak špatne vyzerá s nami, toho sme si sami na príčine. Veď sme tak leniví, na toľko nedbanliví, že sme sa vôbec ani len nepokusili zpusťiť smrduté bahná liberalizmu. (To neplatí o všetkých Slovákoch. Pri minulých voľbách väčšia polovica nášho ľudu bola na protiliberálnej stránke. R.)

Dobre vieme, že krivdu trpíme, že otroctvo u nás svobodou menujú, ale vysúkať rukávy a pridrúžiť sa k spoločnej práci, o tom sa nám ani nesnívalo. Bože daj, by zmena k dobru čím skôr nastala.

Divadelné družstvo tedy utvorilo sa a chtivá mládež pilne sa oddala do študovania kusa «Rozmajrín.» Volenie kusa bolo úplne zodpovedajúce nášmu obecnstvu, ktoré najmä naše šumné herečky — ktorým za ochotu vrelú vďaku i touto cestou vzdávame — bolo by doista hlučným potleskom odmenilo za hru. Nuž a prečo že ich vskutku neodmenilo, spýtal sa nejedon?! Odpoveď krátka. Pán kapitán a za týmto i pán vicišpán nepovolil divadlo. Zplasly tedy naše nádeje, a až chceme vôbec v meste našom do divadla ísť, musíme čakať až nejaká židovská spoločnosť príde, kde doista pokocháme sa na Dreyffusiadách. * Nepovolenie pán podžupan, ako sa to aj svedčí na takých múdrych pánov, ako je on, šala-

* «Dreyffusiada» je toľko, ako slávospev, rozprávka o Dreyffusovi predstavenom za svetochýrneho hrdinu. Dr. je žid a vlastizradca. R.

muskými dôvodami odôvodnil. Napísal medzi iným, že obecnstvo nášho mesta je ešte hlúpe, sprosté, by malo pochopiť slovenskú osnovu divadelného kusu. Že ako mohol také svedectvo chudoby Zvolenu vystaviť, to ja nie som vstave vysvetlil ani sebe, ani inému. Tento pútavý, na literálnom súbehu 200 korunami vyznačený kus, je tak zrejším slohom (štýlom) písaný, jeho dej je tak jednoduchý, zo života nášho ľudu čerpaný, že počujte p. vicišpán, i cigánov modzog by to pochopil, nie to občania slobodného kráľ. mesta. Druhé dôvody sú na kopyto predošlého natiahnuté. Tak na pr. o to sa stará pán vicišpán, že zkaďe by zaplatil náš ľud tých pár krajciarov vstupného, keď že je vraj tak chudobný, že nemôže ani babky dať na dobročinný cieľ divadla, ktoré malo byť v prospech tunajšej nemocnice usporiadané.

Veru, pán vicišpán, pre jedno divadlo, ktoré sa zariadi za roky raz, ešte na mizinu nevínde naše obecnstvo! Zabráňte do krčiem chodiť, ktorých máme tu dost i pre celú zvolenskú stolicu, chráňte ľud pred úzerou, starajte sa o kresťanskú výchovu, dajte príležitosť k zárobkom, nedovoľujte unižovať voličov (ači vlasteneckých volíkov) až k samému hovädu pri liberálnych voľbách, kde ničia sa telesne i duševne, a vykonáte-li bohumilý skutok, vtedy bude náš ľud nie len krajciariky obetovať k svojmu vzdelaniu, ale zlatky a desiatky.

Ba zvedavý som, či tak otcovský ochraňovať budete naše obecnstvo pri najlepšej príležitosti keď sem príde nejaký igazgató-žid vyberať vopred peniaze na 40 predstavení a keď citi groše vo vrecku ukáže Zvolenčanom figu, groše stroví, a hrať nepríde, jako to aj tohoto roku urobil jeden takýto igazgató, ale proti takémuto vydieračstvu nemáte slova, lebo na to jest u nás peňazí dost.

A môhol by som vám ešte všeličo poučného napísať, pán podžupan, ale načo? Vám išlo len výlučne o zakázanie, nuž zakázali ste a potom odôvodnili svoj zákaz, ako vám práve pod pero prišlo. My ale poznamenávame proti takémuto pokračovaniu, že nás to citelne uráža, že je to neni prístrihuuté k trojheslu: zákon, pravda a právo!

Jozef Čellár.

Nesluša.

Sv. missie vo Veľkej Divine.

Mnohovážený Pán Redaktor!

Úctive prosím nasledujúci dopis v «Kresťane» uverejniť:

Tam, kde vysoké a ostré vrchy Kysucké pod menom Rochovica, Kykuľa, Rástoka atď. nazvané takrečeno najvyššie čnejú k nebies oblohe, tam rozprúdily sa s novým týmto rokom prameňe milosti božskej na katolícky ľud. Bolo to vo farnosti Veľkodivinskej okolo 4000 duší čítajúcej. Začiatkom februára veľkej slávnosti účastní boli farníci Veľkodivinskí.

Horlivý, príkladný a v účinkovaní svojom neunavený duchovný otec vp. Ján Cvinček, ktorého horlivosťou a a ochotnosťou, jakožto kaplána Kis.-Novomestského, založený je tam krúh katolícky, sväte missie vydržované boly a chrám Boží utešene obnovený je; prejdúc za

duchovného správcu do fary Veľkodivinskej a vidiac ošarpaný a v opustenosti svojej takmer páru nemajúci chrám Boží, za prvú povinnosť sebe pokladal tento do poriadku priviesť. Toto sa mu aj s pomocou slavného patronátu a farníkov svojich podarilo a chrám tento Boží dnes už z vonka pekne vybielený, znútra ale krásne vymaľovaný s novým utešeným hlavným oltárom a novou kazateľňou, skveje sa, jako ligotajúca hviezda uprostred veľkých a obkľučujúcich ho vrchov kysuckých. Chrám tento Boží na deň Očisťovania Bl. Panny Marie skrz veľk. pána opáta-dekana a farára žilinského s pomocou mnohých kňazov, pri krásnej, srdca dojímajúcej reči výtečného kazateľa vp. Kolomana Szmidu farára Kis.-Novomestského slávnostne požehnaný a službám božím odovzdaný bol.

Keď je chrám Boží nový, noví sú už ale aj farníci.

Od 1—12. febr. b. r. vydržovali sa v chráme tomto sv. misie pod vedením útlých síce telesne ale tým silnejších duševne otcov tovaryšstva Ježišovho p. Daubnera a p. Silvestra z Trnavy, ktorí ukázali cestu farníkom Veľkodivinským, po ktorej kráčajú majú a behom 12 dní vyučovali ich čo činiť a čoho chrániť sa majú, chcejú-li večné spasenie obsiahnuť.

Jako kedysi anjeli Pána splynuli s bethlehenskými pastiermi v súzvučný spev: «Sláva Bohu . . . pokoj ľuďom;» podobné plesanie veľké nastalo u týchto obyvateľov veľkých lesov a vrchov na príchod zvestovňov pokoja, zvestov dobrých a Spasiteľných vecí. Opravdove duchovné «hody» slávil veriaci ľud počas tých dvoch týždňov, čo trvaly sv. misie.

Ľud veriaci a to nie len z miestnej farnosti ale aj z ďalších pobočných farností, už za včas rána uprostred modlitby a nábožných spevov občakával trpezlivo kým zjavia sa otcovia misiónári. Rozumie sa, že aj títo po krátkučkom odpočinku poberali sa opäť a opäť do Spasiteľnej práce; zo stupňa na stupeň každá vrstva veriacého prešla ku svojim poriadkom cez prácný krst k duchovnému obrodeniu. Rozum človeka zastane a obdivovať musí účinky milosti Božej. Ľudia všelijakým neprávosťiam oddaní, ľudia závrtdlivého srdca, ktorí roky a roky pri sv. spovedi neboli, prebudili sa príležitosťou sv. misii zo svojho smrteľného spánku a skrzevá sv. pokánie smerili sa s Bohom. Mnohí a mnohí v nepriateľstve žijúci smerili sa vospolok, neverní, nesvorní, nespojní manželia, začali verne v láske a svornosti nažívať. Ľudia, ktorí predtým do kostola ani nenazreli ale z krčmy do krčmy chodili, títo hufami — jako som to sám videl — pristupujú k svojmu duchovnému otcovi a zapisujú sa do spolku striezlivosti. Už dovčul ich je vyše 1200 čo pálené zanechali a život striezlivý viesť prisľúbili. Založil ich duchovný pastier i spolok božského srdca, málo je farníkov, ktorí by neboli údami tohože. Je to až radosť tá nová nedeľa, jako bohobojní údovia odprosujú Oltárniu Sviatosť, za urážanie a zneuctenie Tejže. Hľa, jak veľká premena! Milosť Božia účinkovala v Divine.

Konečne 11-ho febr. v nedeľu o 3. hod. po obede

bola posviacka misiónárskeho kríža. Pod processiou 12 sviatočne oblečených mládencov niesli sv. kríž sprevádzaním hudby Kis.-novomestskej, pod vedením p. farára, Dvorsky učiteľa a organistu. Potom bol do zeme založený sv. kríž. Na to nasledovala kázeň a ďakovanie miestnému pánu farárovi a pomocníkom (kňazom).

Srdce dojímajúce bolo to okamženie, keď otcovia misiónári a kňazstvo zanechávali pomník sv. kríža.

Konečne miestny pán farár triaslivým hlasom so slzami v očiach — na čo všetci prítomní do plaču sa pustili — poďakoval sa otcem misiónárom a seba i svojich farníkov do modlitby odporúčajúc sa od nich odobral.

To je malý obrazec sv. misii Veľkodivinských. Duchovný otec fary Veľkodivinskej! modli sa za zdravie otcov týchto misiónárov, čo i ja činiť neprestávam, aby oni i duševne i telesne posilnení zavítať mohli v juliusi — dľa sľubu — v Nesluši a tam duše tiež v duševnom smrteľnom spánku sa nachádzajúce zo sna prebudíť a na cestu čnosti a bohobojnosti priviesť mohli. Dajže Bože láskavý!

Neslušan.

Z Lottu.

Veľkomožný Pán Redaktor!

(Poznámka: uverejňujeme vaše titulovanie že vraj «veľkomožný» ale to len preto, aby sme vás o niečom poučili. Veľkomožný je krajinský vyslanec, potom ritier voľajakého radu, potom kapitulník a iní vyššieho stavu páni. Vy ste ale zvykli každému, nielen slúžnému, kňazovi notárovi, fiškálovi a pisárovi nadávať do veľkomožných, ale aj každému židovi. To nie je v poriadku tak uponížif sa. V Rakúsku je nariadenie, dľa ktorého vo všetkých úradoch musí sa hovoriť úradníkom len takto: «pán», teda pán notár, pán slúžný, pán mešťanosta, pán školdozorca atď. — Židia veľmi bláznia sa za názvom: veľkomožný, ale zkusíte že čestní páni vás vždy vyhresia, poviete-li im taký titul, a opravia hneď vás, aby ste sa na zbyť neuponížoval).

Som presvedčený že u nás vašeho obľúbeného «Kresťana» na mnohých miestach čítajú, i ja od samého prvého čísla vždy ho s radosťou čítam, a predsa som v ňom od nás žiadného dopisu nenašiel. Preto ja som si umienil trasúcou rukou pero chytiť do ruky a vám voľačo do vášho obľúbeného «Kresťana» sdeliť. U nás sa veru veľká premena stala v minulom roku 2-ho oktobra. Vo veľkom nešťastí boli sme postavení, lebo naša obec vyše 300 numier počítajúca tak vyhorela, že nezostalo neshoretých numier len 11. Škoda naša bola po celom okolí rozhlásená, ale buď Bohu chvála za to, aj mnoho pánov a hospodárov na tú škodu svoje milodary obetovali. Vieme, že mnoho tisíc zlatých sa takým spôsobom sbralo, ale veru mnohí by tuším lepšie boli urobili, keby neboli dali ani haliera, lebo poriadni chudobní ľudia — čo by boli najviac potrebovali nedostali z toho skoro nič. Máme tu prosím takého liberálneho rychtára kalvinského, a tento rozdával peniaze len kalvínom-liberálom: tí podostávali aj po 15—20 zl., nám ale chudobným katolíkom

bolo dosť aj 5—6 zl. alebo mnohým aj nič. — Ale vám chcem aj o voľbe rychtárskej niečo povedať. Teda toho liberálneho rychtára sme zhodili, a chceli sme si my ľudáci dobrého ľudáka vyvolať, ale nám to nešlo. Jeden bývalý rychtár v minulom roku už 6-tý rok dosluhoval, a nevieme čo sa s ním stalo, len jeden raz v auguste vidíme, že rychtárskej tabule už užho nenie, ale je vyvesená u toho kalvína. Nuž ten starý bývalý rychtár dal pred voľbou zavolať ľud k Adolkovi a rozdával tam tú čertovicu, a začal vyprávať toto takto a takto, ja som vraj neni vinovatý že mne tabulu vzali; a ja som si statočnosť vyhľadával u nadžupana a povedal mi že môžem byť zase rychtárom keď chcem. A tak ľudí zvedol s tou pekelnicou, lebo jej dával pred voľbami za 2 dni každému toľko, koľko len chcel. Voľba bola 3-ho marca o 9. hod. ráno. Nás ľudákov bolo ešte pred 9-tou viac ako tam tých, lež keď to on zbadal, hneď rozkázal u Adolka ešte viac tej čertovice. Tak keď p. slúžny došiel do školy, každý už od tej čertovice rozpalený kričal: len starý, len starý! Ale my ľudáci sme si žiadali voľbu na cedulky, ale aj tak nás previedli, lebo pán za pána zastane, a náš rychtár je tiež pán. Nuž tak ho p. slúžny vyvolil, bárs mu aj pred pár mesiaci tabulu z domu strhol.

Toto napísal

L'udák z Veľkého Lottu.

Radočovce.

Slavná Redakcia!

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Pred rokom občania radočovskí založili pomocnú pokladnicu (šparkassu) ktorú si zaumienili všemožne podporovať, lebo táto by ich bola mala chrániť pred pazúrnymi úžerníkmi. Všetci sa s radosťou prihlasovali a shromažďovali, čo aj malo mať dobré následky, len keby boli mali vytrvanlivosť. Ale prvý kommandant im bol odobraní a nastali iní, ktorí boli tiež za veľmi dobrých uznatí a v poriadku svoju týždennú hodinku vybavujú, aj ľudia by v nich dôveru mali, len od času ľudia jakýsi strach dostávajú a svoje vložky by nazpät dostať sa usilovali. (Ale ja to neschvaľujem.) S jednej strany hovoria, že v prvom roku veľké výdavky im hrozia, a obávajú sa, že neskoršie budú ešte väčšie. Najbohatší gazda Ján Mikula mal by so začiatku tiež zdarma účinkovať, a ostatní podobne aspoň za 3 roky. Dosť je toho, že sa musí bytné platíť, keď si ešte aj vy rozdávať budete platy, nemôžete dobre jestvovať. Musíte byť obetiví; ktorý čo môže, to nech zdarma robí; poproste aj vašich duchovných, bo to je aj jejích povinnosť o ľud sa starať. Ich sa radte a ich poslúchajte, a sami sa tiež obetujte, aby ste ani haliera pre seba ako poplatok nevidali aspoň za 3 roky! Taká obyčaj je v každom spolku: ani prases, ani kasir, ani výbor neni platený, a preto také spolky dobre stoja, Boh ich chráni proti dlhým pazúrom. H.

Poznámka Redakcie! Kto sa trasie za grošom, a neovládze svoju lakomosť k vôli spoločnému dobru, ten nemá pochopu o spolku. Taký drží spolok za dojnú kravu alebo dobrý prameň dôchodkov. A keby všetci členovia spolku očakávali jako vyhľadovaní žobráci na každý ha-

lier osohu, ktorý zo spolku sa vydref môže; ešte aj vtedy náčelníctvo musí nielen bezžistne, ba kto môže aj so ztratom vlastného majetku borí sa s ťažkosťami, ktoré všetkým spolkom hrozia tak so strany vlády a židov, jako najviac so strany nevytrvanlivých členov. Že v Liptove u 7-ych spolkov vodcovia (duchovní) mnoho sto zlatých obetovali, o tom len Pán Boh vie, a predsa spolky ľud nepodporuje. Že kresťanské pohyby: utvorenie ľudovej strany, ľudové spisy a časopisectvo mnoho stotisíc stálo, aj o tom len Pán Boh vie, a predsa ľud, ktorý bez ľudovej strany dnes už by doista na úmor znivočený bol, predsa ľud tento ešte vždy čaká obeť, sám ale za seba a pre seba obetovať nevie. A to je chyba. Keď raz prestanú pomocné pramene, keď vodcov ustavičný nezdar znevolí a ostál by ľud osamotelý: nuž čo potom? Amerika? Rusko? Aj ta všetci nemôžu! Nuž budú teda břešif u židov. Židáci keby neboli bývali svorní a za svoje ciele obetiví, to by ste aj dnes posmechy s jejích mizerného položenia robili, jako robili kedysi vaši otcovia.

Z Banky (Nitr.).

Dôstojný Pán Redaktor!

Prosím pána Redaktora, aby ste ráčil týchto mojich pár riadkov uverejniť. Bárs mi to písmo aj ťažko pričádza, lebo mi to ani čas nedopúšťa, a som aj človek nesbehlý, predsa osmelím sa dačo i ja napísať. Už čítam Kresťana 6 rokov, a z našej obce som ešte nič v ňom nečítal.

Asi pred štyrmi rokmi sa n nás dávali obecné bane (kamenolomné) do árendy, ale jakým spôsobom to hneď vysvetlím. Aby ku licitácii nikto neprišiel, spravili licitáciu na deň dlhý židovský. Potom spravili si notár a rychtár kontrakt na 3 roky, ale o 2 dni ho už prepísali a napravili na 6 rokov. V lanský rok ale prišiel na to pán slúžny z Piešťanských Teplic, a začalo sa to kutáť. a 14-ho februára bola v tej veci u nás inkvizícia. Statočný pán slúžny zadal to na process. Teda 27-ho septembra boli sme vypočúvaní vo Frajšťáku u kráľ. súdu sedem svedkov. Notár a rychtár tvrdili, že kontrakt znel na 6 rokov, svedkovia ale budú prisahať, že bol len na 3 roky. Keď to potom došlo aj ku stoličnej vrchnosti, nastal hrmot, a notár sa tak sužoval nad tým, že chudák ochorel i umrel. Páni lekári by ho boli ľúbili velice udržať, ale bolo márne. Keď bol už veľmi zle, poslala jeho manželka pre kňaza aby ho zaopatril so sv. sviatosťami; ale on odoprel a hovoril, že keď mu bude horšie, že si pošle na Modrovú pre kňaza. Ale nemal kedy, lebo 27. januára usnul v Pánu. Náš duchovný otec nedal mu zvoníť, a manželka jeho musela ísť do Trnavy do kapitule pítať dovolenie, aby ho aspoň dali do cintorína.

S Bohom.

Jeden ľudák.

Z Dolnej-Lipnicy.

Vážený Pán Redaktor!

Prosím úctive o láskavé uverejnenie týchto pár riadkov, ponevác z našej obci v tomto obľúbenom časopise ešte nebolo žiadneho dopisu, a preto chcem ja niečo napísať.

U nás previedla sa voľba obecných predstavených dňa 6-ho marca pod predsedníctvom pána hlavného služného Jura *Bulla*. Ozaj úctu a chválu zaslúži, pretože pred voľbou voličov z hlbín srdca svojho upozorňoval a povzbudzoval, aby sebe len dobrého, poriadného, striedlivého a spravodlivého človeka za rychtára vyvolili, ktorý nie pre svoj ošoh a zisk, a nie na zkázu obci vašej, ale opäť opravdive len k vášmu dobrému a blahobytu obci neunavne uradovať bude. Ďalej oldomáš od dneská — ako to obyčajne posavád nielen tu aj po iných obciach bývalo — prestáva a prestane, čo všetko len na farchu obecnej kassy išlo a preto kto chce oldomáš dať, nech si zo svojho dá, ale nie na kelčíky obce piť dávať. A týmto spôsobom pán hlavný služný našu obec prinajmenej od 30 zl. oldomášních kelčíkov vyslobodil. Za čo mu aj vrele a vrúcné vdaky vzdávame a úfame, že v svpjom ťažkom povolaní i na budúce — ako teraz — dľa práva, zákona a spravodlivosti účinkovať bude.

Voľba ináčie išla hladke a v najlepšom poriadku, lebo sme vyvolili dosavádných úradských a to skoro jednohlasne. Za rychtára zvolený je opäť Antal *Vojtussák*, podrychtárom Cyprian *Pakos*. Aj k týmto niekoľko slov máme. A síce že by na seba veľký pozor dávali, povinnosti svojho úradu svedomite a náležite konali, lebo od dneská počnúc už častejšie — nežli prv — dozierať budeme, obzvlášťne vás napomínáme, aby ste sa snažili a usilovali neunavne pracovať a uradovať tak, aby to bolo v prospech obce a jeho obyvateľstva.

Ešte jedno chcem spomenúť, čo zaiste spomenutia hodné je, bárs ma aj predbehli ale et. čitatelia tohoto časopisu sotva ešte vedomosť majú. Tá prekrásna reč, ktorú dňa 6-ho februára náš premilý vyslanec Zoltán *Zmeskál* v záležitosti námestovskej vraždy na krajinskom sneme mať a držať ráčil, ako počúvame, asnáď bude mať svoj už dávno očakávaný a žiadaný výsledok. Asíce s ďalším vyšetrovaním tejže vraždy, ale nie samovraždy — ako to jeden et. dopisovateľ časopisu «Opravdivého Kresťana» píše. Ozaj ani nemôžem pochopiť, ako to len môže také dačo povedať, keď sami tamejší dvaja lekári dokázali, že ani stopu krvi nenašli. Chcem teda povedať, že poverený je tejže vraždy pri súdnej sedrie novovymenovaný vyšetrojúci sudca pán Karol *Gallasz*. Úfame na každý pád, že v tejto pre seba zaiste tak velice ťažkej povinnosti v týchto smutných časoch bez všetkého ohľadu rozdielu náboženstva čo najprísnejšie pokračovať bude.

Ináč nového nič nemáme, chválu Pánu Bohu na tento čas — ktorý veru špatný je, lebo najviac časté dážde máme, sme zdraví.

Značím sa s úctou

Babjaguržan.

Spisy redakcii zaslané.

Srdce k Bohu. Katolícka modlitebná, poučná a spevácka knižka. Dľa P. Aug. Lehmkuhla S. J. a iných najlepších a najnovších prameňov spísal a pobožnému a pracovitému ľudu svojmu podáva Martin Kollár, farár v Nádaši, redaktor «Katolíckých Novín». So schválením

najdôst. Ordinariatu arcibiskupského v Ostrihome. Na oslavu Spasiteľa Ježiša Krista koncom 19 a začiatkom 20. stoletia svojim nákladom vydáva Spolok Sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. 1899. Tlačou «Austrie» Franca Dolla vo Viedni. Str. 571. Cena neviaz. výt. 1 koruna 20 hal., viaz. výt. v plátne 2 koruny, viaz. v koži so zlatorezom 2 kor. 50 hal., v chagr. so zlatorezom 3 kor. a so spinkou 3 kor. 20 hal. Titulný obraz: Sv. Rodina.

Sme zo srdca radi tomu, že túto modliacu knižku naším spolubratom a sestram odporúčať môžeme. Za tak ľavnú cenu tak krásnymi modlitbami, takou väzbou, toľko stranamy (vyše 580) skvejúcu sa modlitebnú knihu nie je tak ľahko dostať!

Od kolisky. Listy kmotrovi o tom, že deti treba zavčasu vychovávať nábožensky. Najlepší dar pre mladostenýchov. Strán 115. Cena viazaného výtisku bola 35 kr., teraz 40 halierov. — Ostatnie po nej uvedené knižky dostať u Fr. Richarda Osvalda na Teplej (Lenge) p. pošta Belabánya (Hontmegye). Kto zná Osvaldové spisy pôvodne a preklady, ten milerád pohľadá tých pár krajiarov, aby si z nich čím viac obstaral mohol. Pre rodiny niet lepšieho čítania, jako tieto knižky.

Ružencová knižočka. Albána Stolza, myšlienky o žoltári (ruženci). S obrázkami. Strán 76. Cena bola 15 kr., teraz 16 halierov.

Litanie loreťanské. Výklad litaní. Krásne vystavená knižočka s obrázkom. Strán 52. Cena bola 26 kr., teraz 26 halierov.

Hrsti príkladov. 220 príkladov zo života nábožného, veľmi poučných. Strán 131. Cena sošitého výtisku bola 30 kr., teraz 30 halierov; tvrdo viazanéhd 38 hal.

Na túto knižku zvlášťne upozorňujeme. Na dary pre ľud a školákov lepšej nieta.

Katolícke Hlasy:

Č. V. Či je Martin Luther spoľahlivý sprievodca do neba? Strán 67. Cena bola 12 kr., teraz len 16 hal.

Č. VI. Katolícka autonómia v Uhorsku. Strán 55. Cena bola 10 kr., teraz len 10 halierov.

Č. VII. Kto je Ježiš Kristus? Str. 19. Cena 4 hal.

Noviny Malých, s mnohými obrázkami. Ročník I. č. 3. Dostať v knižtlačiarňi Jána Bežu a spol. v Senici. Vychádzajú predbežne v neurčitej dobe. Jedno číslo stojí 4 halieri.

Bolestná križová cesta. Na novo vydal T. Pelikán Križsó kňaz z rádu Sv. Františka. Dostať: «Oktató népkönyvtár szerkesztésége». Budapest VII. ker. Csömöri út 32.

— **Hospodárske Noviny,** časopis pre všetky odvetvia hospodárstva, domáci priemysel, remeslá a národné hospodárstvo. Vychodia mesačne raz, predplatná cena na rok 2 kor. Ročník II. č. 3. v Turčianskom Sv. Martine.

V dnešných časoch, kde vo všetkom veľké pokroky badáme, aj hospodárstvo prinútené je použiť všetky výhody nového veku, preto, kto chce s lepším prospechom hospodáriť, musí rozmýšľať a kunšovať, a v tom najlepším radcom jeho budú «Hospodárske Noviny».

Zábavné a poučné knihy. II. Zločin a pokánie a iné články. Cena 20 hl. K dostaniu u knihtačiarско-účastinárského spolku v T. Sv. Martine.

Spolok kresťanskej striezlivosti. Túto malú knižočku dostať v Trnave v kláštore pp. Jezuitov. Cena knižočky je 2 lebo 3 kr., ale hodná je menovite pre náš opustený a židovskými krčmármi nivočený ľud viac nežli poklady zemske. Krásne naučenia a modlitby obsahuje, a mnohých už smerila s Pánom Bohom, a prinavrátila polepšených nešťastníkov manželke dieťkam a spoločstvu ľudskému. Obstarajte si ju a presvedčíte sa!

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnosť, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 kgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 7·60—8·— kor., peštianska 7·60—7·75 kor., z Bäcky 7·60 kor., banátska — korún.

Raž: 6·10—6·35 kor.

Jačmeň: na krm 5·65—5·70 korún, do pálenice 5·45—5·55 kor., na várku — kor.

Ovos: 4·90—5·50 kor.

Kukurica: 4·75—5·20 kor.

Proso: 5·25—5·50 kor., všetko po 50 kil.

Múka pšeničná po 100 kil.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	25·80	24·40	23·20	21·80	21·20	20·40
	6	7	7½	8		
	19·—	16·—	13·60	—		

Otruby po 100 kil.: drobné 8·80 korún, hrubé 8·80 korún.

Strova: *Fazula* veľká biela a okruhlá po 7·— 7·75, brnava — 7·25, pestrá 5·75—6·—, drobná 8·— 8·75, cúdená ——. *Hrach:* 10·— 12·—, lúpaný 18·— ——. *Šušovica* horšia 8·— —, lepšia 10·— 18·— . *Mal:* 24·— 26·—, všetko po 50 klg.

Semená: Červená datelina nová 62·— 76·—. Lucerna 38·— 47·—, všetko 50 klg.

Sviňská masť —. — 52·50, Slanina ³/₁₀₀ —. — 45·—, ⁴/₁₀₀ 43·50 —. —, udená dobrá slanina —. — po 50 klg.

Lekvár srbský transito 16·— — po 50 klg.

Petrolej trojkrižový 45·—, dvojkrižový 43·50 za 100 klg. netto.

Olej recipový 34·50—35·— za 50 klg.

Špiritus odaný rafinovaný 112·50 —. —, denaturovaný —. —.

Remeň: funtovice k. 300—320; terey prima k. 275—290; anglické odpadky k. 250—270; telaciny k. 230—250; pitlingy —; koňaciny vrázkované k. 250—280; tažené k. 370—400.

Bliskavý remeň k. 288—295; prsné listy k. 380—410; horniacke futrienky: strednie k. 9·60—13·50, väčšie 13·50—14·00 metr. cent.

Odkazy redakcie.

Všetkým pánom dopisovateľom: Nás to sice nesmierne teší, že nám toľko dopisov doposieláte, ale ľúto nám je to, že z toho množstva dopisov nenie nám možno ani polovicu uverejniť. Preto velice pekne vás prosíme: *pište len celkom na krátko!* Aby sme ale čím viac z došlých dopisov uverejnili, urobíme tak, že niektoré dopisy uverejníme celé a ostatné podáme len dľa jadra v niekoľko vetách, teda náležite zkratené. Takto budeme musieť robiť, zakaiaľ toľko dopisov dostávať budeme. — **Veľké Orešany. Z. M.** je dlžen na druhú polovicu roku 1899., na tento rok tiež nič neplatil. — **P. A. v Šarfie.** Na čo toľké vychvalovanie? Keby len poslúžiť sme mohli dobrému ľudu, to by sme mileradi aj tie najpotupnejšie hrešenia znášali. Dopis až keď príde rad naň uverejníme. — **Johann Bahno, Schwarzach Vorarlberg, J. K. Chrabrý v H., Starodávna predplatiteľkyňa P. B. v S., J. I. v Novejbaní, H. J. Radošovce, H. J. Lipovany Slavonia, Viac odberateľov v L.** Vezmite si unovanie prečítať v odkazoch týchto, a v odkazoch minulého čísla, koľko dopisov by sme mali uverejniť. Čo sa týče druhého obraza, vždy nástojíme aby ten nebol, ale do toho majú slovo aj tlačiareň aj majiteľ aj niektorí z predplatiteľov. — Dopisy vyšudané (8) tiež len náležite ukrátené bude nám možno uverejniť. — **Dopisovateľ z V. Bani.** Musíte sa po druhé podpísať — preto meno vaše nemusí byť uverejnené. — **B. J. B. Gy. L. J. v Budapešti.** Aj vám to isté odkazujeme. Zo začiatkových litier neznáme mena vášho. Buď pritom poznamenané, že osobníctva neradi uverejňujeme. — **P. F. V. v O. Zvolen.** Usporiadame. — **Johann Rapšik Cleveland.** V budúcom čísle. — **P. Z. M. v Det. V.** Račte si obstaraf: Gyürky Ödön Társulati Évkönyv za 60 kr. Budapest Molnár u. 11. a poznamenajte aj žiadosť vašu. Odtiaľ vám pošlú aj pravidlá aj úplný návod. — **Jozef Zachar v Novém Hr. Morava.** Uverejníme. Do talianskych nemôžeme. Kresťana vám pošlú. — **S. J. Chinorany.** Pošlite takto: Föt. róm. kat. Plébania hivatalnak Lőcse. — **P. Bolvansky v Tr.** Uverejníme čím skôr. — **M. G. Svainbach.** Prišlo pozde, až v budúcom čísle. O noviny sa postaráme.

J. V. v Trnave. V budúcom čísle. — **U. M. v S.** Prišlo nám do rúk pozde. U nás je to tak, že všetkie listy vandrujú napred do administrácie, potom do expedície a až potom ich Redaktor pootvárané dostane. — **L. J. v Urmíne.** Meno ste nepodpisal. — **Dopisovateľ z Rovného.** Vy si zazlievate, že vám každý dopis neuverejníme. Tento váš je pre toto číslo už 16-tý dopis: teda jako ich uverejniť. A potom sme na tie rovňanské dopisy namrzení trochu. O tej istej a jednej veci jeden tak, druhý ináč píšete. Majte teda trpezlivosť. — **N. B. A. Mosód.** Dopis by sa môhol uverejniť, ale ponač napádate v ňom osobu a nežiadate mena svojho neuverejniť, teda vás prosíme, odpíšte nám určito, či máme váš dopis tiež dať vytlačiť. Za dopis sa vám nič nemôže stať. — **J. S. R. v Ž.** V budúcom čísle. — **A. S. v B.** Už v tomto čísle je vašej žiadosti vyhoveno.

Uhlový dom je na odpredaj,

prípadne i na rátové zplácanie

s vysokým polposchodím; územie je veľmi súce pre dielnu, menovite pre remeselníkov motorov a transmissie potrebných. Obsirnejšie podá vydavateľstvo pod menom «uhlový dom».

Oznamy

pre naše noviny výlučne

len vydavateľstvo

KREŠTAN-a

≡ prijíma. ≡

**Moje srdco také
a tvoje je také?**

Druhé vydanie. ✻ Cena 8 halierov.

Toto utešené dielo vydala

„TLAČIAREŇ SV. GERHARDA“.

Vrele ho odporúčame ľudu.

Katolícke kníhkupectvo.

Správa kat. umeleckého ústavu Sv. Gerharda otvorila

obchod katolíckych kníh.

Tento katolícky obchod zamýšľa sústrediť tak uhorské, ako aj cudzozemské diela katolíckeho spisovateľstva, na sklade má maďarské, nemecké a slovenské modliace knižky a iné náboženské diela.

Umelecký ústav Sv. Gerharda má svoju tlačiareň a vlastné spisovateľstvo (Budapešť, VIII., Práter-u. 44.).

Najväčšia dielňa na kosity!

Najväčšia dielňa na kosity!

Najväčšia dielňa sveta na kosity, vyznačená na mnohých vystavách jako aj na výstave lanskej v Londíne

≡ so zlatým peniazom a čestným vysvedčením, je ≡

Sohrová Sväto-Antonská fabrika na strieborno-ocel'ové kosity

Výstraha.

JOZEFA SOHRA v Somogy-Szill-e.**Fabrika 100 korún vyplatí tomu, kto vie preukázať «Sohr Sväto-Antonskú kosu z daktorovej inej fabriky, 200 korún vyplatí tomu, kto zpomedzi 100 «Sohr Sväto-Antonských» vie preukázať päť zlých kos.**

Kto úplne spoľahlivú dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od vyšspomenutej chýrenej firmy obrázkový cenník nežiada, ktorý ona hoekomu na žiadosť darmo a vyplatene zašle. Fabrika garantuje v každom ohľade za svoje dôrobky, a nezodpovedajúce kosity budú s ochotou premenené. Pri objednávke 5 kusov poštové trovy platí fabrika, pri 10 kusoch okrem poštových trov, ešte aj jednu kosu zdarma pridá. — Shromažditel'om výhody! — Viac tisíc podakujúcich listov a dostatočných objednávok nachodi sa k opozreniu.

☞ Každý nech si žiada cenník na dopisnici. ☜

Pod jedným uverejňujem daktoré podakujúce listy:

Ctený Pane! Dovoľte mi, aby som jedno staré porekadlo takto preinakšil: «Kto s kosou Sväto-Antonskou kosi, ten dobre kosi».

Vy to sotva uverif ste v stave, jako sme povďační, že sme vaše kosity zaviedli. Tu, jako aj na celom okoli tešia sa vaše kosity tej najväčšej obľúbenosti, a ufáme, že v najkratšom čase celá krajina tieto upotrebi.

Prijmite ešte raz moju jako aj mojich spoločníkov najhlbšiu vďaku. Kaludjeroven,

Vám oddaný

František Tallán.

Blahor, Pánu Jozefovi Sohr! Objednaté kosity obdržali sme bez chyby, a dokazujú sa ony vyborné. Tieto kosity sú skutočne znamenité, a nevieme sa tak fabrike, jako časopisu «Néppárt», ktorý nás na tieto kosity upozornil dostatočne podakovať. Každá jedna kosa je tak dobrá, že takej sme predtým nikdy nemali. Prijmite Vaše Blahorodie najhlbšiu vďaku dolupísaných.

Kirva, dňa 17-ho júni.

Ján Faul m. p. Matej Kluger m. p. Ján Blitzner m. p. Ján Kluger m. p. Jozef Scheigel m. p. Jozef Mache m. p. Ján Hönig m. p. Jozef Heinzelmann m. p. Matej Korpasek m. p.

Dvojnásobne elektromagnetický križ a či hviezda

R. B. N. 86968
uzdravuje a roz-
vesel'uje, za čo
dobro stojíme,
pri lámke, zá-
duchu, bezsni-
bl'adosti, migréne klopaniu srdca, boleniu hlavy,
opilepsii, závratu a iných chorobách nervov,
I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom
odstránené.

vosti, hučaniu
ucha, ischli,
zlom slychu,
nervosite, ne-
chuti po jiedle,
boleniu zubov,
vosti, hučaniu
ucha, ischli,
zlom slychu,
nervosite, ne-
chuti po jiedle,
boleniu zubov,

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecenstvo, že môj aparát nemá sa pomyliť s aparátom Voltu, ktorý na základe svojej neúčinnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetická hviezda a či križ nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, naspäť dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.

Malý aparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký aparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierekou alebo s vopredným poslaním peňazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapest, V., Kálmán-utca 19 M. sz.

Založená 1735.

*

Telefon 395.

Mestská lekáreň k

ČIERNEMU ORLOVI

Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja

Adressa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďakočinenie to dokazujú. Cena flaše 2 koruny, cena flaše na prábu 1 koruna.

Vodka na prsá a na pľúca: Výt'ah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekábatelným prostriedkom hojacim, ulavujúcim a soslilujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľucovom hurute, pri zachripnutí atď. Vela vďakočinení potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej flašky 2 koruny, flašky na prábu 1 koruna.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčev bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 42 halierov, šesť škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vyprobované a za výborné uznané prostriedky dostal jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známkom a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falšných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 32 halierov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 10 korún franco.

Pozornosti našich hospodárov

čo najvrelšie od-
porúčame po ce-
lom svete rozší-
rený a za výborne
účinkujúci uznaný
liek

proti dúlu sviň,

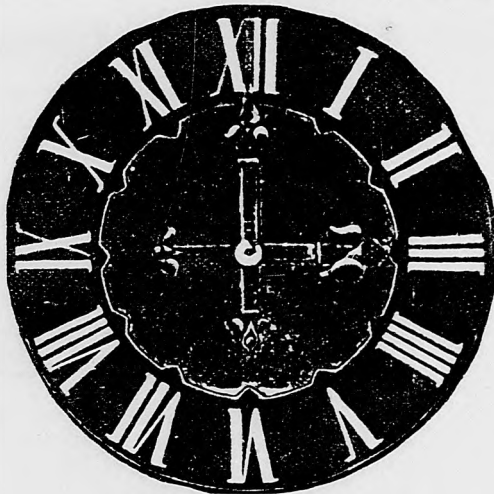
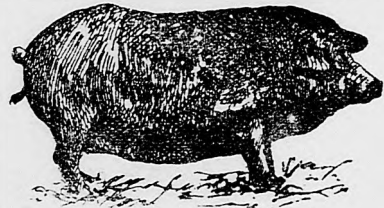
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou slohou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; — o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balika je 1 koruna jednokilového väčšieho 1 koruna 80 halierov 19 kilove baliky franco posielá

Szent-István-gyógyszertár, Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri neduhoch križov a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke

ktorý už pre mnohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom povelčné dokumentá svedčia Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek neduhy kosti, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená viastnosť je ž e telu mladistvú ohybkosť do- dáva. Cena jednej pôvodnej sklenky i s návodom je 1 koruna 40 hal. Jednej väčšej pôvodnej sklenky 2 koruna 40 hl.

Mám česť v známosť doniesť,
že vážové hodiny vlastnoručne shotovujem.

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najďalej dobre stát' a ručiť' môžem. Hodiny tieto vážové aj pod naťahovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenou škryňou chránené. Vnútri nachodí sa pokazovacia tabuľka, ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas dnu vo väži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám hotujem a na patričné miesto dovážam.

Krom nových vážových hodín aj akékoľvek naprávanie za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujimam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

Michael Stollmann, hodinár.